

Krönika! "Hur vågar någon skriva en bok med så många pissrätteord?"

OM LISA BJÄRBO

Är författare och journalist.

Har bland annat skrivit bilderböckerna om Ivar som träffar olika dinosaurier, till exempel "Ivar träffar en Tyrannosaurus", kokboken "Mera vego" och ungdomsböcker som "Det är så logiskt alla fattar utom du".

Gillar att dricka kaffe på morgonen, se på teveserier på kvällarna och prata om böcker jämt.

Har tilldelats Astrid Lindgren-priset 2018 för förtjänstfullt författarskap inom barn- och ungdomslitteraturen

Delar med sig av boktips till barn i förskoleåldern. Se listan på www.infomentor.se/forskolan

Det är långt efter att vi har släckt lampan, sagt god natt och lagt undan boken som min yngste sons hand kommer smygande över täcket och tar tag i min arm och ruskar den. Jag var rätt säker på att han redan sov. Men sjuåringens ögon lyser.

"Hur *vågar* någon skriva en bok med så många pissrätteord?" undrar han. Vi har just läst hur Tsatsiki-Tsatsiki Johansson varit i slagsmål med Mårten Pissrätta och Mårten har svurit som en borstbindare i "Tsatsiki och morsan". Min son är uppenbart imponerad. Kanske seglade just Moni Nilsson upp som en ny idol i hans ögon.

"Det är minst ett pissrätteord i varje kapitel, mamma", säger han euforiskt. "Jag *älskar* det!"

Det var ett tag sedan nu jag hade antal pissrätteord (ju fler desto bättre) som måttstock för hur bra en bok var. Jag var väl också ungefär sju när min pappa läste Ole Lund Kirkegaard för mig och jag skrattade så jag kved över karaktärer som svor i varenda mening. Men jag minns det. Och när sjuåringen konstaterar att pissrätteorden gör så att det kommer fniss i hela honom, så minns jag det också. Och *den* måttstocken har jag kvar när jag läser, även som vuxen. Jag letar fort-

farande efter böcker som fyller hela kroppen med känslor – fniss eller gråt eller gåshud eller ångest, come what may. Jag har övat upp hela mitt känsloregister genom berättelser. Nu övar jag upp mina barns.

Det går ofta rätt segt – om jag ska vara ärlig. Böcker är inte så coolt i barnens ögon. De orkar inte läsa själva. Det är roligare med spel. De tröttnar efter halva berättelsen och vill byta. De vill hellre se på YouTube. Och det finns ändå inget bra i hela biblioteket. Det är sant. De har testat *allt*, och varenda bok därinne suger.

Men att det ändå ingår högläsning varje kväll innan de ska sova har de aldrig kommit på att ifrågasätta. Och ibland, när planeterna står rätt, händer det att vi hittar en bok som träffar precis rätt, vid exakt rätt tillfälle. SMACK! Rakt in i pissrättecentrat. BOOM! Mitt i själen på han som är mörkrädd.

Det är ett litet ögonblick, men man känner det så tydligt. En hel värld har just satts på svaj i sovrummet. Jag vet att det låter högtravande. Men ett nytt fönster ut mot världen har öppnats inuti deras huvuden och det går att känna vinden som drar här inne. Det måste vara okej att låta högtravande ibland?

Det tog en vecka från det att min äldste son började skolan tills han

kom hem och meddelade att man inte får gråta när man är en stor kille. "Ingen kille på skolan gör det", konstaterade han. "Inte ens om de får en stenhård bandyboll i fejan."

Jag tänker ofta på vad stenhårda bandybollar och gråt som inte gråts kan bli med tiden. Det är ingen munter tanke.

Och det hänger ihop.

Allt hänger ju ihop.

När jag bäddar ner en nioåring och en sjuåring i deras sängar på kvällarna och vänder mig mot bokhyllan är det med en förhoppning om att få känna den där vinden blåsa genom rummet igen. Att öppna upp världen en smula åt dem. Att fylla hela deras kroppar med fniss, gråt eller gåshud, come what may, och låta varenda liten känsla rumla runt här inne, helt fritt.

"Nu känner jag att det snart kommer att komma gråt", förvarnade det ena barnet när farfar Mattias var på väg att dö i Bröderna Lejonhjärta häromdagen.

"Ja, nu gråter vi", svarade jag.

Och så grät vi alla tre tills vi snorade.

Det kändes som vårens viktigaste ögonblick. ●

Lisa
BJÄRBO

LISA BJÄRBO